

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 54
Tarih : 06.05.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye siyasal tarihinde karanlık bir leke olarak duran Deniz GEZMİŞ, Yusuf ASLAN ve Hüseyin İNAN'IN idamı, bugün 42 yıl sonra dahi, başta gençler olmak üzere, toplumsal muhalefet kesimlerince halen tepki ile karşılanmakta ve Denizlerin mücadele tarihi sahiplenilmektedir. Toplumun genelince bu idamların hukuki kararlardan öte siyasi kararla gerçekleştirildiği inancı hakimdir. Yargılama sürecindeki hukuka aykırılığın tespiti, idam kararları arkasındaki siyasi saikin ve buna neden olan sorumluların ortaya çıkartılarak geçmişle yüzleşmenin sağlanması amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Pervin Buldan

HDP Grup Başkanvekili

Iğdır Milletvekili

GEREKÇE

1960'ların sonuyla birlikte, başta Avrupa olmak üzere dünyanın dört bir yanında büyüyen özgürlük ve eşitlik talepleri büyük bir ivme kazanmıştır. Yükselen bu toplumsal hareketlerin Türkiye'deki yansıması, gençlik hareketleri üzerinden kendisini var eden ve Türkiye solunun da Kemalizmle bağlarını koparmaya çalışan yeni ve dinamik bir sosyalizm tahayyülüyle kendisini göstermiştir. FKF'den Dev-Genç'e kendi öz-örgütüllüklerini oluşturan öğrenciler, üniversitelerden bağlayan büyük bir toplumsal hareketin öncüleri olmuştur. 1968 gençliğinin, Türkiye'yi ve dünyayı değiştirme arzusu, karşılık bulduğu büyük toplumsal tabanla beraber, dönemin siyasal atmosferindeki temel politik güçlerden biri haline gelmiştir.

Bu büyük toplumsal muhalefet dinamiği, Türkiye'nin o dönemki koşulları için, demokratikleşme bağlamında önemli fırsatlar yaratsa da, Cumhuriyet'in ana harcını oluşturan, ceberut ve militarist devlet yapısı Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana hemen her 10 yılda bir tekrarladığı demokratik siyasete müdahale geleneğini sürdürmüş, 12 Mart 1971'de ordu yayınladığı muhtıra ile hükümeti istifaya zorlamıştır.

12 Mart'ın hemen sonrasında başlatılan *Balyoz Harekâtı* ile birlikte, sol karşıtı tutuklamalar dizisi başlatılmış. Harekât kapsamında İstanbul, Ankara ve İzmir başta olmak üzere 6 ilde sıkıyönetim ilan edilmiş, TİP ve DİSK kapatılmış, birçok gençlik önderiyle birlikte THKO'nun da kurucuları olan, Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan tutuklanmıştır.

16 Temmuz 1971'de başlayan 26 sanıklı THKO davası, çok hızlı bir biçimde görülerek (2 ay 23 gün) kısa bir sürede tamamlanmış. Askeri Yargıtay tarafından onaylanan kararlar birlikte Deniz GEZMİŞ, Hüseyin İNAN ve Yusuf ASLAN idama, 5 kişi ömür boyu, kalanlarsa 15'er yıl hapse mahkûm edilmiştir. Parlamentoda Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının idamı için nihai oylama 24 Nisan 1972'de yapılmış, 450 üyeli Meclis'ten 273 evet, 48 ret, 2 çekimser oy çıkmıştır. 118 kişi oylamaya katılmamıştır. Dönemin Meclis'te bulunan siyasi parti üyelerinin çoğunluğu idam oylamasına doğrudan veya dolaylı olarak evet oyunu kullanmıştır. Oylamada CHP sıralarından sadece 51 ret oyu çıkmıştır. Parlamentoda 142 sandalyeye sahip olan CHP'lilerin önemli bir kısmının, bu kadar önemli bir oylamada Meclis'e gelmemesi,

CHP'nin dolaylı yoldan evet oyu kullanması olarak yorumlanmaktadır. Dönemim AP Genel Başkanı olan Süleyman DEMİREL ise idamların onaylanmasında en çok sorumluluk taşıyan isimlerin başında gelmektedir. Tüm bu sürecin ardından, Deniz GEZMİŞ, Yusuf ASLAN ve Hüseyin İNAN, 6 Mayıs 1972 tarihinde, gece 1.00-3.00 arası, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde asılarak idam edilmiştir.

Türkiye'nin yakın geçmişinde büyük bir leke olarak duran Denizlerin idamı, bugün 42 yıl sonra dahi, başta gençler olmak üzere, toplumsal muhalefet kesimlerince halen dile getirilmekte, Denizlerin mücadele tarihi sahiplenilmektedir. Devlet tarafından idam sehpasına gönderilerek katledilen gencecik insanlardan ötürü devletin hala özür dilememiş olması kabul edilemezdir. HDP, devletin, Deniz GEZMİŞ ve arkadaşlarının idam edilmesi sebebiyle tüm Türkiye halklarından ve gençlerinden özür dilemesi ve karanlık geçmişiyle yüzleşmesi gerektiğine inanmaktadır. İdam kararları arkasındaki siyasi gücün açığa çıkartılması ve yargılama sürecinin yeniden incelenmesi idamların hukuka aykırı bir şekilde gerçekleştiğini de ortaya koyacaktır. Bu nedenle davanın ve yargılama sürecinin tüm boyutlarıyla incelenmesi ve idam kararları arkasındaki siyasi gücün ve sorumluların tespiti amacıyla bir meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz.